

Σημείωμα της ETUCE σχετικά με το ιστορικό του ευρωπαϊκού συστήματος μεταφοράς μονάδων για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ECVET)

Βασισμένη σε απαντήσεις από τη διαβούλευση μεταξύ των κρατών μελών, την οποία οι Ευρωπαίοι Κοινωνικοί Εταίροι και άλλοι εταίροι πραγματοποίησαν από τις Σεπτεμβρίου 2006 έως τις Μαρτίου 2007, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε τον Απρίλιο 2008 την επίσημη πρότασή της για ένα *Ευρωπαϊκό σύστημα μεταφοράς ακαδημαϊκών μονάδων για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ECVET)*.¹ Η πρόταση θα εξεταστεί τώρα από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, και αναμένεται ότι θα υιοθετηθεί πριν από το τέλος του 2009. Η γραμματεία της ETUCE θα διενεργήσει διαβούλευση μεταξύ όλων των οργανώσεων μελών σχετικά με την πρόταση της Επιτροπής για μια σύσταση/υπόδειξη πριν από το καλοκαίρι με σκοπό την προετοιμασία δήλωσης της ETUCE. Αυτό το σημείωμα συνοδεύει το έγγραφο διαβουλεύσεων και περιγράφει τις βασικές διαστάσεις του προτεινόμενου συστήματος ECVET και διευκρινίζει τις κύριες διαφορές μεταξύ της παρούσας πρότασης και του προηγούμενου σχεδίου που είχε σταλεί για διαβούλευση το 2006/2007. Γενικά, η πρόταση είναι πολύ παρόμοια με την προηγούμενη εκδοχή, αλλά έχουν προστεθεί περαιτέρω διευκρινίσεις και ορισμοί τεχνικής ορολογίας. Το σημείωμα συνοψίζει επίσης τις παρατηρήσεις που αναφέρονται στο έγγραφο θέσεων της ETUCE σε απάντηση στις διαβουλεύσεις του 2006/2007.

Για περαιτέρω τεχνικές προδιαγραφές των διαφόρων χαρακτηριστικών γνωρισμάτων του συστήματος ECVET, η ETUCE αναφέρεται στα παραρτήματα της πρότασης της Επιτροπής για σύσταση/υπόδειξη. Η πρόταση, συμπεριλαμβανομένων των παραρτημάτων, μπορεί να βρεθεί σε όλες τις επίσημες γλώσσες στο:

http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=en&DosId=196901

Το ιστορικό για τη σύσταση/υπόδειξη της Επιτροπής

Η ιδέα να προωθηθεί ένα σύστημα μεταφοράς μονάδων για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (EEK) υπήρξε στην Ευρωπαϊκή ατζέντα ήδη από το 2002.

Με τη Διακήρυξη της Κοπεγχάγης οι Ευρωπαίοι Υπουργοί Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξήγγειλαν ότι η καθιέρωση ενός

¹ COM(2008)180final

συστήματος μεταφοράς μονάδων για την ΕΕΚ ήταν μια ουσιαστική πτυχή στην επιδίωξη των γενικών στόχων και στην προώθηση της κινητικότητας και της δια βίου μάθησης. Η σημασία ενός τέτοιου συστήματος αναφέρθηκε ξανά στο ανακοινωθέν του Μάαστριχτ από το 2004 και έτσι η Επιτροπή διόρισε στη συνέχεια μια τεχνική ομάδα εργασίας που διηύθυνε τη δουλειά υποδομής για το έγγραφο διαβούλευσης της Επιτροπής του 2006 «*Ευρωπαϊκό Πιστωτικό Σύστημα για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση - Ένα σύστημα για τη μεταφορά, τη συγκέντρωση και την αναγνώριση των μαθησιακών αποτελεσμάτων στην Ευρώπη*». Βάσει αυτού του εγγράφου, η Επιτροπή πραγματοποίησε διαβούλευση μεταξύ των Κρατών Μελών, των Ευρωπαίων κοινωνικών εταίρων και άλλων εταίρων από τον Σεπτέμβριο 2006 έως τον Μάρτιο 2007. Η ETUCE απάντησε σε αυτή τη διαβούλευση με ένα έγγραφο θέσεων, που συντάχθηκε από τις απαντήσεις που παραλήφθηκαν σε εσωτερική διαβούλευση μεταξύ των μελών.

Σκοπός και χαρακτηριστικά γνωρίσματα του ECVET

Ο γενικός στόχος του συστήματος ECVET είναι να ενθαρρυνθεί η κινητικότητα μεταξύ των διαφορετικών μαθησιακών πλαισίων και να προωθηθεί η δια βίου μάθηση. Προσφέροντας ένα κοινό εργαλείο, μια κοινή ορολογία και κοινές αναφορές για την αναγνώριση των προσόντων στο πλαίσιο του τομέα της ΕΕΚ, το ECVET θεσπίζει μεθοδολογικό πλαίσιο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να περιγράψει τα προσόντα από την άποψη των ενότητων των μαθησιακών αποτελεσμάτων με αντίστοιχους βαθμούς. Το σύστημα πρέπει με αυτόν τον τρόπο να προωθήσει και να διευκολύνει τη δια-κρατική κινητικότητα, την κινητικότητα μεταξύ των διαφορετικών συστημάτων στο πλαίσιο του τομέα της ΕΕΚ ή/και την κινητικότητα από μια άτυπη μαθησιακή κατάσταση σε ένα επίσημο πλαίσιο κατάρτισης.

Τα κύρια χαρακτηριστικά γνωρίσματα του ECVET είναι:

- Εκτίμηση των προσόντων στα *μαθησιακά αποτελέσματα*
- Η διαίρεση των πλήρων προσόντων σε *ενότητες*
- Αριθμητική αξιολόγηση των ενότητων σε *βαθμούς*
- Αναγνώριση και εμπιστοσύνη μεταξύ των αρμόδιων ιδρυμάτων μέσω *Συμπράξεων και Μνημονίων Κατανόησης (ΜοU)*

Μαθησιακά αποτελέσματα

Η κύρια πρόκληση του ECVET θα είναι να καλυφθούν οι πολλές διαφορές μεταξύ των διάφορων μαθησιακών πλαισίων και συστημάτων ΕΕΚ στην Ευρώπη. Ένα κύριο χαρακτηριστικό του συστήματος είναι επομένως ότι τα προσόντα υπολογίζονται σε *μαθησιακά αποτελέσματα*, που ορίζονται ως «*δήλωση αυτού που ένας μαθητής γνωρίζει, καταλαβαίνει και είναι σε θέση να κάνει με την ολοκλήρωση μιας μαθησιακής διαδικασίας και που καθορίζεται από την άποψη της γνώσης, των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων*» (σελ. 18). Το σύστημα πρέπει επομένως να είναι σε γενικές γραμμές συμβατό με όλα τα συστήματα προσόντων, τα μαθησιακά πλαίσια και τις μαθησιακές προσεγγίσεις, σύμφωνα με την Επιτροπή.

Ενότητες (ή Μονάδες)

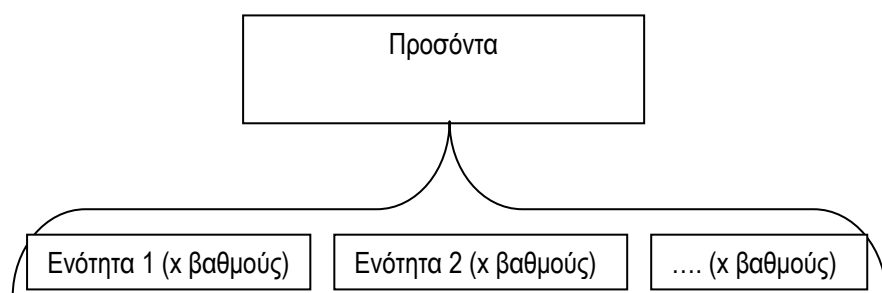
Τα Προσόντα αποτελούνται από τις ενότητες των μαθησιακών αποτελεσμάτων. Το σύστημα ECVET επομένως απαιτεί οι δεξιότητες που χρειάζονται για τα γενικά προσόντα να υπολογίζονται σε ενότητες και οι ενότητες που αποτελούν προσόντα να είναι λεπτομερείς και να έχουν περιγραφεί εκτενώς.

Η μεταφορά των ακαδημαϊκών μονάδων από ένα μαθησιακό πλαίσιο σε άλλο πραγματοποιείται μέσω της επίτευξης των ενοτήτων των μαθησιακών αποτελεσμάτων σε ένα περιβάλλον και έπειτα, μετά από την επιτυχή αξιολόγηση, οι ενότητες επικυρώνονται και αναγνωρίζονται από το αρμόδιο ίδρυμα σε άλλο πλαίσιο, ως τμήμα των απαιτήσεων για τα προσόντα που το άτομο στοχεύει να επιτύχει. Οι ενότητες των μαθησιακών αποτελεσμάτων μπορούν έπειτα να συναθροιστούν με αυτά τα προσόντα, σύμφωνα με τους εθνικούς, τομεακούς ή περιφερειακούς κανόνες. Οι διαδικασίες και οι οδηγίες για την αξιολόγηση, την επικύρωση, τη συνάθροιση και την αναγνώριση των ενοτήτων των μαθησιακών αποτελεσμάτων σχεδιάζονται από τα σχετικά αρμόδια ιδρύματα. Το επίπεδο των μαθησιακών αποτελεσμάτων που έχουν πραγματοποιηθεί συγκρίνεται μέσω αναφοράς σε επίπεδο Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων (EQF). Αυτό πρέπει να διευκολύνει τη μεταφορά των προσόντων δεδομένου ότι το EQF παρέχει ένα κοινό πλαίσιο για τη σύγκριση των επιπέδων προσόντων.

Οι βαθμοί

Το ECVET είναι το αντίστοιχο του τομέα ΕΕΚ στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφοράς Ακαδημαϊκών Μονάδων (European Credit Transfer System ECTS) από την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Οι βαθμοί του ECVET είναι μια αριθμητική εκτίμηση των ενοτήτων των μαθησιακών αποτελεσμάτων που αποτελούν τα πλήρη προσόντα και χρησιμοποιούνται για να καθορίσουν τη βαρύτητα και την αξία κάθε ενότητας σε σύγκριση με το σύνολο των προσόντων. Οι βαθμοί με αυτόν τον τρόπο απεικονίζουν το ποσοστό της ενότητας στο σύνολο των προσόντων.

Η χρήση των ενοτήτων και των βαθμών μπορεί να απεικονιστεί ως εξής:

Ως γενικό πλαίσιο, 60 βαθμοί θα καθοριστούν για τις ενότητες που αναμένεται να επιτευχθούν σε ένα έτος επίσημης, πλήρους απασχόλησης ΕΕΚ. Στο προηγούμενο σχέδιο της Επιτροπής προτάθηκε ότι η πλήρους απασχόλησης ετήσια ΕΕΚ πρέπει να αποτιμηθεί σε 120 βαθμούς. Η αναθεωρημένη πρόταση επομένως απεικονίζει αντ' αυτού το σύστημα ECTS της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, στο οποίο οι ετήσιες σπουδές πλήρους απασχόλησης αντιστοιχεί επίσης σε 60 βαθμούς. Η Επιτροπή έχει διατυπώσει την απαίτηση ότι το ECVET θα πρέπει να είναι συμβατό με το ECTS, ώστε να επιτραπεί το

γεφύρωμα της επαγγελματικής και της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, αλλά υπογράμμισε επίσης ότι, αν επιτρέπουν οι εθνικοί, περιφερειακοί ή τομεακοί κανόνες να χρησιμοποιούνται οι βαθμοί ECVET με άλλο τρόπο, οι βαθμοί ECVET έχουν νόημα μόνο σε σχέση με τα μαθησιακά αποτελέσματα μέσα στα ιδιαίτερα προσόντα.

Η επικύρωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων εξαρτάται από το εθνικό αρμόδιο ίδρυμα που ορίζεται ως το ίδρυμα «που είναι αρμόδιο για το σχεδιασμό και την απονομή των προσόντων ή την αναγνώριση των ενότητων ή άλλων λειτουργιών που συνδέονται με το ECVET, όπως η κατανομή των βαθμών ECVET στα προσόντα και οι ενότητες, η αξιολόγηση, η επικύρωση και η αναγνώριση των μαθησιακών αποτελεσμάτων, σύμφωνα με τους κανόνες και τις πρακτικές των συμμετεχουσών χωρών» (σελ. 18).

Συμπράξεις και MoU

Η μεταφορά των μαθησιακών αποτελεσμάτων που επιτυγχάνονται σε επίσημα μαθησιακά πλαίσια πρέπει να διευκολυνθεί από την καθιέρωση συμπράξεων και δικτύων που περιλαμβάνουν τα αρμόδια ιδρύματα, κάθε ένα από τα οποία εξουσιοδοτείται, στην ίδρυσή του, να απονείμει τα προσόντα ή τις ενότητες ή να δώσει πίστωση για τα μαθησιακά αποτελέσματα που πραγματοποιήθηκαν προς μεταφορά και επικύρωση. Οι συμπράξεις πρέπει να διαμορφώσουν ένα γενικό πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ των εταιρών, που διατυπώνεται επίσημα στα Μνημόνια Συνεργασίας (MoU). Ο σκοπός των MoU είναι να επιβεβαιωθεί ότι οι εταίροι δέχονται ο ένας τη θέση του άλλου ως αρμόδιου ιδρύματος και ότι συμφωνούν σχετικά με τη συγκρισιμότητα των προσόντων ο ένας του άλλου.

Η ETUCE έχει ήδη επιστήσει την προσοχή στο γεγονός ότι διάφορα προσόντα, π.χ. μερικών εκπαιδευτικών, είναι ταξινομημένα διαφορετικά στις διάφορες χώρες και ανήκουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση σε μερικές χώρες και στην EEK σε άλλες χώρες. Είναι η εκτίμηση της γραμματείας της ETUCE ότι το πρόβλημα της συγκρισιμότητας μεταξύ τέτοιων επικαλυπτόμενων επαγγελματιών θα εξαρτηθεί από τα μεμονωμένα ιδρύματα και την προθυμία τους να αναγνωρίσουν το ένα το άλλο ως αρμόδιο ίδρυμα στα αντίστοιχα επίπεδα.

Όσον αφορά στις ειδικότητες που επιτυγχάνονται σε ένα μη-επίσημο ή άτυπο μαθησιακό πλαίσιο, το αρμόδιο ίδρυμα που εξουσιοδοτείται να απονείμει τα προσόντα ή τις ενότητες ή να δώσει την πίστωση πρέπει να καθιερώσει τις διαδικασίες και τους μηχανισμούς για τον προσδιορισμό, την επικύρωση και την αναγνώριση αυτών των μαθησιακών αποτελεσμάτων μέσω της απονομής των αντίστοιχων ενότητων και των σχετικών βαθμών ECVET.

Η διαδικασία εφαρμογής

Η ETUCE υπογραμμίζει ότι η πρόταση απλώς δεσμεύει τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν το σύστημα ECVET σε εθελοντική βάση. Η ETUCE έχει εκφράσει την ανησυχία ότι το ECVET θα οδηγήσει στην εναρμόνιση των συστημάτων EEK στην Ευρώπη. Η ETUCE εκτιμά ότι εάν το ECVET θα οδηγήσει ή όχι σε μια εναρμόνιση, θα εξαρτηθεί από την εθνική εφαρμογή, εφόσον το ECVET επιτρέπει έναν ορισμένο βαθμό ευελιξίας.

Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ο σκοπός δεν είναι η εναρμόνιση και υπογραμμίζει ότι ο στόχος είναι να δημιουργηθεί το γενικό πλαίσιο για τη σύγκριση και τη μεταφορά των προσόντων. Το σύστημα επομένως καθορίζεται πολύ ευρέως προκειμένου να διευκολύνει τα διαφορετικά εθνικά συστήματα. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας η Σύσταση δεν αντικαθιστά ή δεν καθορίζει τα εθνικά συστήματα προσόντων ή/και τα προσόντα ή/και τα εθνικά πιστωτικά συστήματα, δεν περιγράφει τα συγκεκριμένα μαθησιακά αποτελέσματα ή τις δεξιότητες ενός ατόμου.

Η Επιτροπή θα υποστηρίξει τα Κράτη Μέλη στην εφαρμογή με τη δημιουργία οδηγού και εργαλείων για τους χρήστες του ECVET, δημιουργώντας μια πειραματική ομάδα χρηστών του ECVET και αναπτύσσοντας ένα ευρωπαϊκό δίκτυο ECVET προκειμένου να εξασφαλιστούν η ποιότητα και η γενική συνοχή της διαδικασίας συνεργασίας για την εφαρμογή του ECVET. Επιπλέον, η Επιτροπή θα ελέγξει τη δράση σε απάντηση προς τη Σύσταση εν όψει μιας πιθανής αναθεώρησης τέσσερα χρόνια μετά την υιοθέτησή της.

Το έγγραφο θέσεων της ETUCE σε απάντηση στις διαβουλεύσεις του 2006/2007

Στο έγγραφο θέσεων της ETUCE σε απάντηση στις προηγούμενες διαβουλεύσεις η ETUCE εξέφρασε την υποστήριξη στην ιδέα και τον σκοπό του ECVET. Η ETUCE θεωρεί ότι το ECVET μπορεί να ενθαρρύνει μια θετική εξέλιξη προς τα συνεπέστερα εθνικά συστήματα επαγγελματικών προσόντων, περισσότερο σαφείς ορισμούς των μεμονωμένων στοιχείων που αποτελούν προσόντα της ΕΕΚ και ένα συνεπέστερο εθνικό πρόγραμμα σπουδών για την ΕΕΚ, όπου απαιτείται. Συγκεκριμένα, εάν το ECVET μπορεί να πετύχει στη διευκόλυνση κατάλληλης αναγνώρισης της μη-επίσημης και άτυπης μάθησης, θα είναι μια επιπλέον αξία για πολλές χώρες. Εντούτοις, η υποστήριξη της ETUCE εξαρτιόταν και εξαρτάται από ορισμένες επιφυλάξεις. Η ETUCE έχει ήδη δηλώσει ότι:

- Το σύστημα δεν πρέπει να δώσει αφορμή για περιττή γραφειοκρατία ή διοικητικό φόρτο. Εάν οι εκπαιδευτικοί και οι εκπαιδευτές χρησιμοποιούν τον χρόνο για διοικητικό έργο εις βάρος του χρόνου διδασκαλίας, αυτό μπορεί να οδηγήσει σε αντιπαραγωγικά αποτελέσματα με κίνδυνο αύξησης εγκατάλειψης του σχολείου, και ιδιαίτερα για τους πιο αδύνατους σπουδαστές. Η ETUCE ενδιαφέρεται πολύ για το πώς είναι δυνατόν να δημιουργηθεί ένα σύστημα ECVET χωρίς μεγάλο γραφειοκρατικό φόρτο για την εθνική διοίκηση που θα οδηγούσε σε αντίθετο από τον επιδιωκόμενο σκοπό.
- Οι δυνατότητες για ευέλικτη απόκτηση προσόντων μπορούν να είναι θετικές, ειδικά για τους ήδη έμπειρους ενήλικους που μπορούν να επικυρώσουν την εμπειρία τους, αλλά όσον αφορά τους νέους που ξεκινούν την ΕΕΚ πρέπει να είναι μια κύρια πολιτική προτεραιότητα να διατηρήσουν ολοκληρωμένη, συνεπή και συνεχή πορεία εκπαίδευσης. Πρέπει να αναφερθεί ότι η διαίρεση προσόντων σε ενότητες και μονάδες είναι μια τεχνική ανάγκη, αλλά δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να είναι εις βάρος της θεώρησης των προσόντων της ΕΕΚ ως συνεκτικής οντότητας.
- Η υποστήριξη της ETUCE καθορίστηκε επίσης από μια λεπτομερή επεξεργασία του καθορισμού, της αναγνώρισης και της μεταφοράς

των μαθησιακών αποτελεσμάτων και της κατανομής των βαθμών. Είναι εκτίμηση της γραμματείας της ETUCE ότι η Επιτροπή έχει συμμορφωθεί με αυτό το αίτημα και έχει παράσχει περισσότερες αναλυτικές πληροφορίες για τις διάφορες πτυχές του ECVET. Σε εσωτερική διαβούλευση της ETUCE, η ETUCE ζητά από τις οργανώσεις μέλη να παρέχουν στη Γραμματεία πληροφορίες για το εάν οι ορισμοί είναι χρήσιμοι στα εθνικά πλαίσια. Η αξία και η αποτελεσματικότητα του ECVET εντούτοις θα εξαρτηθούν ακόμα από το εάν η συγκεκριμένη εφαρμογή στα κράτη μέλη και η καθιέρωση των συνεργασιών μεταξύ των αρμοδίων ιδρυμάτων θα πετύχουν. Η ETUCE επανειλημμένα έχει τονίσει ότι οι εθνικοί κοινωνικοί εταίροι σε τομεακό επίπεδο πρέπει να περιληφθούν στο στάδιο του καθορισμού της απαραίτητης γνώσης, των δεξιοτήτων και των ειδικοτήτων που απαιτούνται για τα κατάλληλα προσόντα για κάθε τομέα.

- Όσον αφορά στους γενικούς στόχους για προώθηση της κινητικότητας και της δια βίου μάθησης η κύρια πρόκληση για την πραγματοποίηση αυτών των στόχων είναι η έλλειψη πρόσβασης στην κατάρτιση και η έλλειψη χρηματοδότησης. Η ETUCE επομένως υπενθυμίζει ότι - εκτός από το ECVET - συνεχείς προσπάθειες πρέπει να καταβληθούν για την καθιέρωση μέτρων που θα επιτρέπουν την πρόσβαση στην κατάρτιση και στην περαιτέρω δια βίου μάθηση, όπως η ικανοποιητική καθοδήγηση, οι πληροφορίες, η χρηματοδότηση και άλλα.

Διαβουλεύσεις με τις οργανώσεις μέλη τον Ιούνιο 2008

Προκειμένου να προετοιμαστεί η απάντηση της ETUCE προς τη νέα επίσημη πρόταση του ECVET, η γραμματεία της ETUCE ζητά από τις οργανώσεις μέλη να υποβάλουν τα σχόλιά τους σχετικά με τη νέα πρόταση και ειδικότερα να εστιάσουν στις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Προσδιορίζονται σωστά οι αρχές και οι τεχνικές προδιαγραφές από το παράρτημα 2 της πρότασης;
- Είναι χρήσιμες για το εθνικό πλαίσιο σας οι αρχές και οι τεχνικές προδιαγραφές από το παράρτημα 2;
- Πιστεύετε ότι η προτεινόμενη έκδοση του ECVET θα βοηθούσε να καταργηθούν τα εμπόδια για τα άτομα που επιθυμούν να κινηθούν α) μεταξύ των διαφορετικών τομέων του συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης; β) μεταξύ της οικονομικά ενεργής ζωής και του συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης; γ) μεταξύ των άτυπων και μη-επίσημων μαθησιακών πλαισίων και του συστήματος βασικής εκπαίδευσης; δ) μεταξύ των συστημάτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης στις διάφορες ευρωπαϊκές χώρες;
- Πώς βλέπετε τις προοπτικές για μια σαφή σύνδεση μεταξύ του ECVET και του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων;
- Ποιες είναι οι σημαντικότερες προκλήσεις για την εφαρμογή και πώς θα μπορούσε να παρασχεθεί υποστήριξη προς αυτή την κατεύθυνση σε ευρωπαϊκό επίπεδο;